

KÉPES LEVELEZŐLAP

A KÉPESLEVELEZŐLAP-GYŰJTŐK EGYESÜLETÉNEK KIADVÁNYA

2023. II. negyedév

XXXVI. évfolyam 2. szám

Kiállítás és modern technológia

Avagy hogyan ötvözzük a XX. és a XXI. századot?

A kecskeméti Kandó Kálmán Technikumban Horváth Zoltán gyűjtőtársunk egy újabb kiállítás keretében vonta be a diákjait egy egyszerű ötlettel, mégis újszerű megközelítéssel a képeslapok világába, azokon keresztül egy aktuális ünnepkel való foglalkozásba:

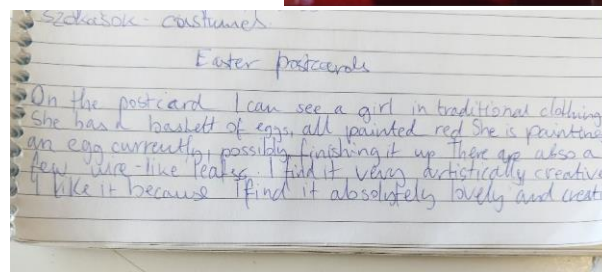

„Húsvét, képeslapok, iskolai kiállítás és okostelefonok. A szünet előtti utolsó órán megnéztük az aulában az aktuális - húsvéti képeslapokból összeállított - iskolai kiállítást. Mondtam a diákoknak, hogy hozzák a telefonjukat és a kedvenc lapjukat fotózzák le.

Ezután

visszamentünk az osztályterembe és a telefonos kép alapján a füzetbe írtak pár mondatot angolul a választott lapról. A Google Classroomban

kiírtam egy feladatot ahová a fotót és a füzetképet kellett elküldeni.”

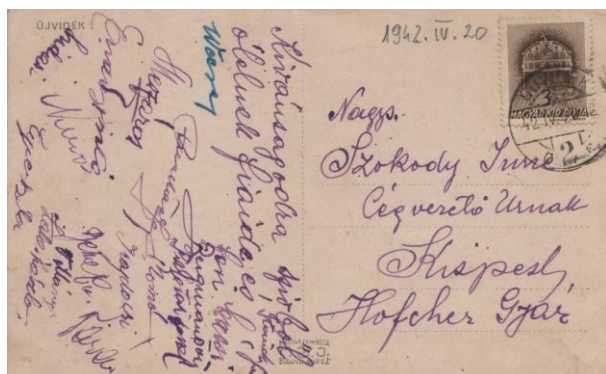
A mögöttes értékek III.

Avagy az értékek száma
a képeslapok hátoldalán kifogyhatatlan

A képeslapok hátoldalának különböző jól és kevésbé jól látható értékeiből állítottam össze az idei kiállítási anyagomat, remélve, hogy többeket biztatok ezáltal, hogy megfordítsák a borzéken átfutott képeket, emellett hogy ők maguk is előszedjék a nekik kedves hátoldalú lapjaikat a gyűjteményükből (hiszen ahogy korábban írtunk is róla, egy-egy darab több gyűjtött tematikáknak lehet a megbecsült tagja).

A mostani csokorban először a nevesebb személyek számára címzett vagy általuk küldött lapokból állítottam össze egy csokrot, ugyanis ezek az emberek éppúgy használták ezt az üzenetküldési formát, mint bárki más.

Természetesen minél híresebb és ismertebb volt valaki, annál inkább belefuthatunk egy általa szignált lapba, legyen az egy rajongónak vagy egy távolból a kollégáknak, barátoknak küldött kép.

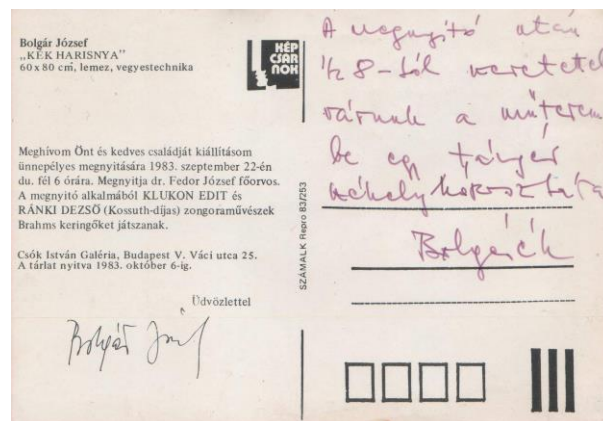
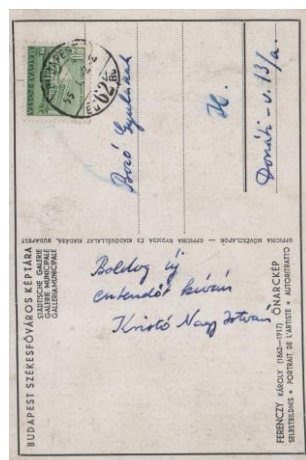
Ezen a lapon a még önálló Kispest futballcsapatának a tagjai, köztük Puskás Ferenc küldött üdvözetet a helyi – Hofherr helyet tévesen Hofcher-gyárnak írt – mezőgazdasági gépgyár vezetőjének. Az alábbi lap szintén a magyar foci aranykorából való, amikor is az aranycsapat sikerén felbuzdulva Kínába

küldtük a magyar „C” válogatottat, hogy kvázi tanítsák meg a helyieket jól focizni. Részben ez a keret, részben néhány kereten kívüli válogatott tag írta alá (Babolcsay, Vass stb.).

Éppúgy az írók, mint a képzőművészek, zenészek stb. is szívesen leveleztek egymás között, szakmai berkeken és barátságokon belül, vagy akár a kollégák megbecsülése miatt. Ezen a lapon Kristó István

irodalomtörténész, műfordító, kritikus írt Bozó Gyula íparművésznek néhány kedves üdvözlő szót.

S ha már kedves szavak: a fenti képen a Munkácsy-díjas Bolgár József a saját kiállítás megnyitójáról kiadott lapra írta rá, hogy egy tányér székelypáposztára szeretettel várja az érintettet a műtermében.

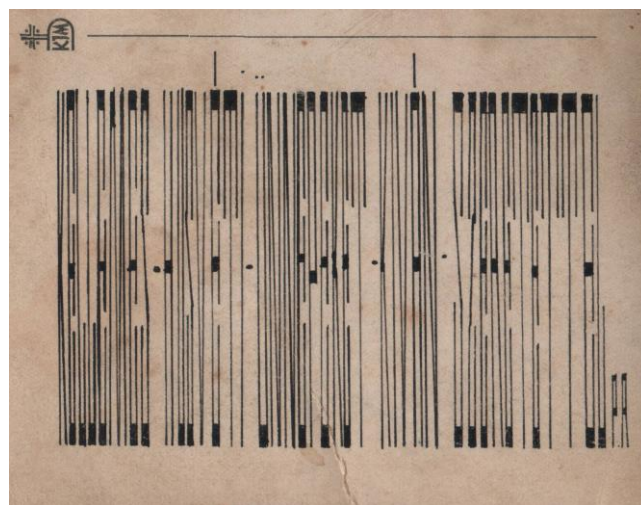
Akad azonban, hogy nem tudjuk, ki adta fel az adott

levelezőlapot, de

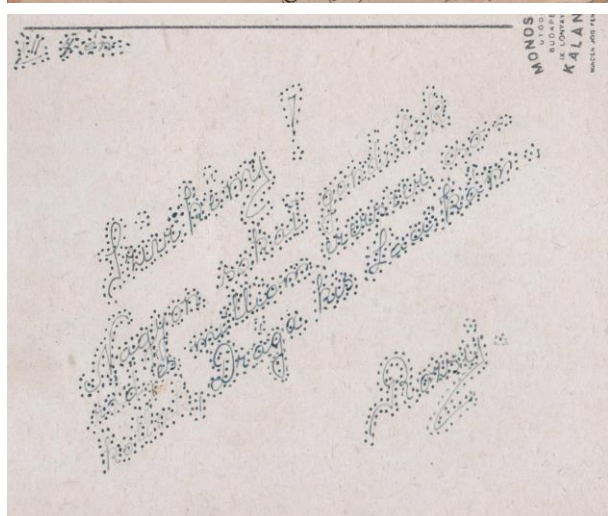
azt igen, hogy kinek: itt éppen Örkény István nevének címeztek egy lapot, egyben „Pistát” is üdvözölve, s elnézést kérve, amiért géppel írták a szöveget, mert egyetlen töltőtollukat elvesztették.

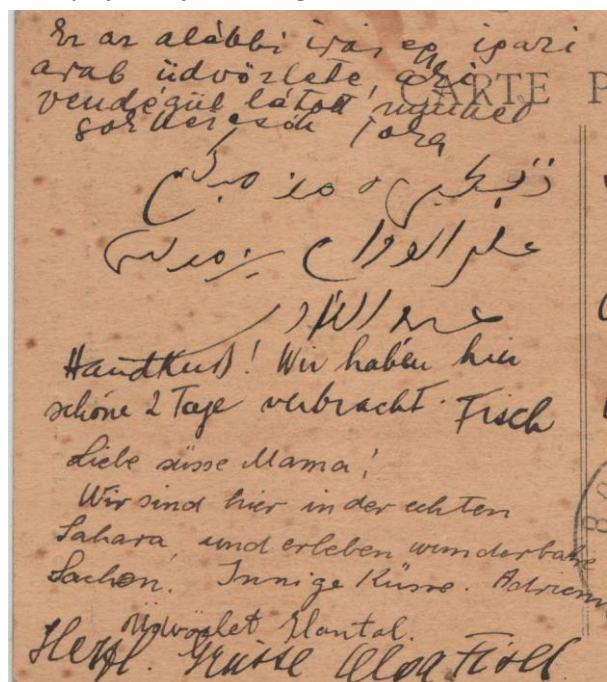
Nem kell azonban híres embernek lennie egy címzettnek vagy feladónak ahhoz, hogy amit vagy ahogyan ír, érdekes lehessen. A következő képeken érdekes, egyedi vagy épp kifejezetten esztétikus írásképek tanúskodnak erről.

Néha látható ezek a fajta írástechnikák, amire az egyre gyorsuló világunkban jó kérdés, hogy manapság ki szán vagy szánna időt.

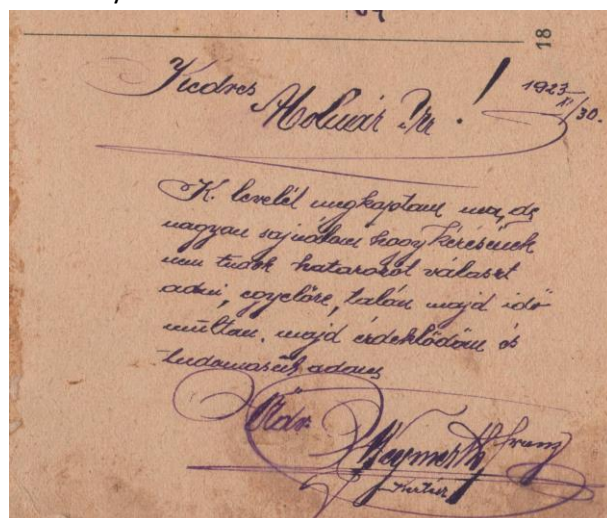

Maga az üdvözlő szöveg is számtalan formát ölthet, és az sem törvényszerű, hogy egy nyelven szerepeljen rajta szöveg. Ezt a soron következő

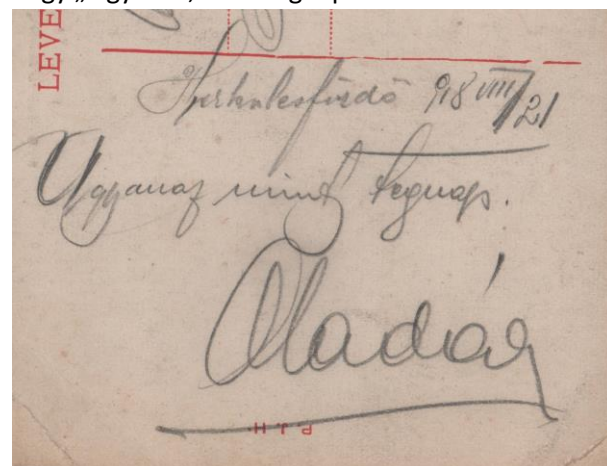

üdvözlőlapot például három nyelven és legalább öten írták meg.

Egyes aláírás, legyen az a kor egy ismertebb személyéé vagy „csupán” egy magasabb rangú vagy nemes származású előljáróé, tudósé, felveszi a versenyt a különböző okleveleken láthatóékkal.

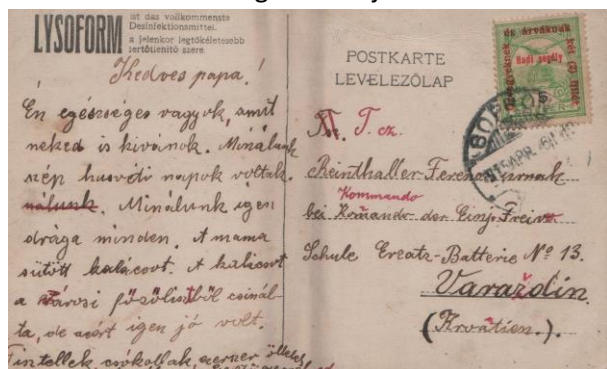

Érdeemes azonban bele-beleolvasni abba is, hogy mit írtak az adott utazók, családtagok a másoknak, mert akadhat megmosolyogtató üzenet is közöttük. Egy kedves marillai lapomon a barátnő megosztja a másikkal, hogy +2,15 kg-on kívül semmi nem történt vele, itt pedig Aladár vélhetően a szüleivel csupán annyit közöl Herkulesfürdőből, hogy „Ugyanaz, mint tegnap”.

De mi történik azzal, aki kisebb-nagyobb mértékben, mindenesetre helytelenül ír (életkortól függetlenül temérdek példa van rá)? Nos, a nyelvhelyesség őrzői minden korban adtak jelet magukról, lévén egész népüket szeretnék nem

középiskolás fokon tanítani, mint ahogy néhány korrektúrázott szöveg is mutatja:

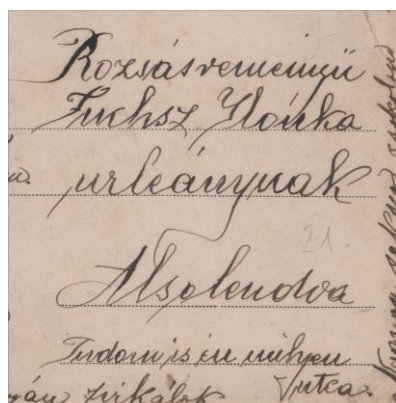
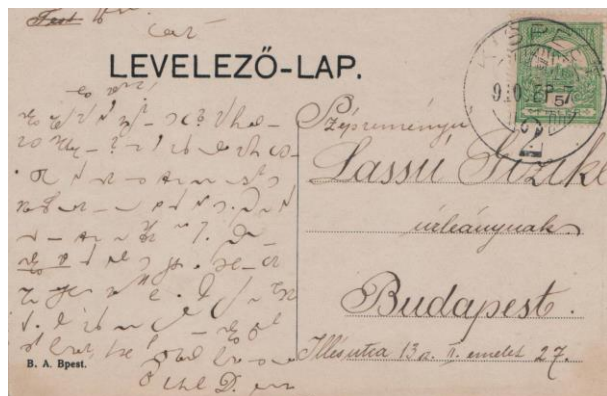

A

szermesek
kedvelt
„írásmódja”
volt a
bélyegnyelv,
amit néhol
nehéz is

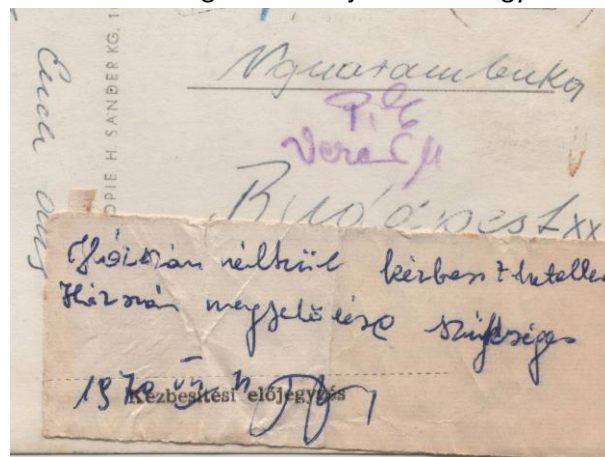
mással összetéveszteni (az értelmezésük azonban elég tág, így jó eséllyel csak az érintettek tudták, melyik bélyegállás mit jelent). Írhattak azonban más módon is, pl. titkosírással vagy az akként használt gyorsírással (jelen esetben Lassú Gizellának, ami különösen bájos):

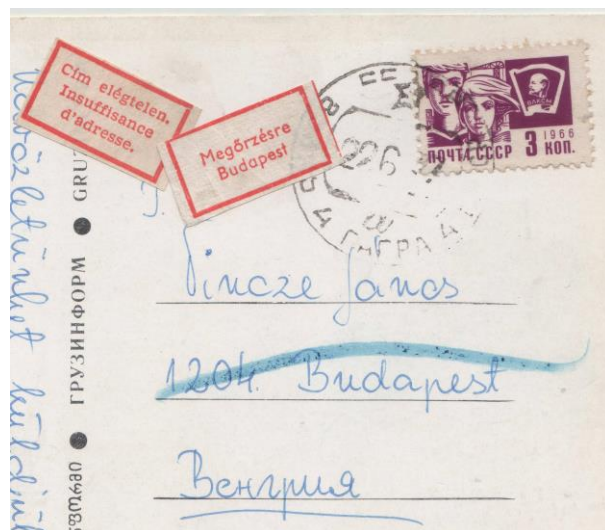
A címzés sem volt mindig egy egyszerű ügye sem a feladónak, sem a postának. Bár hajdanán elég volt annyit írni címként, hogy „Alsólentva –

Tudom is én, milyen utca”, de valahogy csak odatalált. Ez azonban egy idő elteltével már nem ment át a rostán, és a kézbesítő minden zokszó nélkül „visszadobta a labdát” a feladónak.

Ennek a ráragasztott sajtocetlinek egy kicsit

rendezettebb postai formája volt az ezekre a helyzetekre szolgáló kis bélyegek, különböző

szövegezéssel, mint pl. Cím elégtelen, Ismeretlen stb.

És ha meg is találta, akit kellett, nem garantálta senki, hogy át is veszik azt.

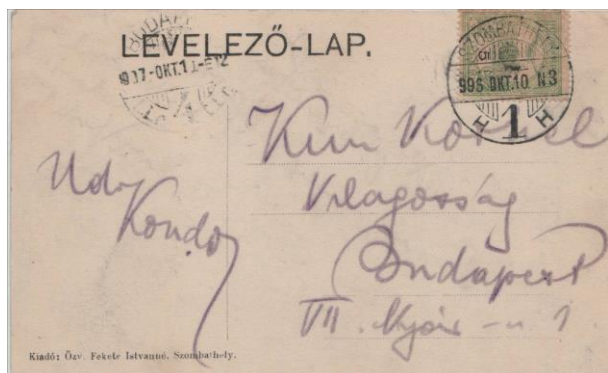

Van, akit egyenesen üldözni kellett az ilyen jellegű üzenetekkel – esetenként országokon átívelően kalandoznak az üdvözlő szavak, de országon belül is szép számban róhatják a kilométereket. Az alábbi lap pl. Mohácsra indult, ott kapott egy „Elutazott”

bélyeget, majd áthúzván a Mohácsot mint desztinációt, Esztergom került rá címzési helynek. Az esztergomi érkeztetési bélyegző alapján el is jutott oda, ahova szánták.

Azonban az, hogy mikori az érkeztetési bélyegzés, csalóka is lehet, vagy legalábbis kezelhetjük fenntartásokkal. Az alábbi lapot ugyanis 1906. október 10-én, Nappal 3-kor adták fel Szombathelyen.

Az érkeztetési bélyegző tanúsága szerint október 10-én, vagyis ugyanazon a napon éjjel 12-re oda is ért, azonban az évszám már 1907. Vajon kinek volt igaza?

Az alábbi kép esetében is az 5 filléres turulos bélyeg miatt még akkor is fenntartásokkal tudjuk kezelni a bélyegzés alapján 1891-es keltezését, ha azt látjuk, hogy a lap hosszúcímzéses, vagyis 1904-5 előtti.

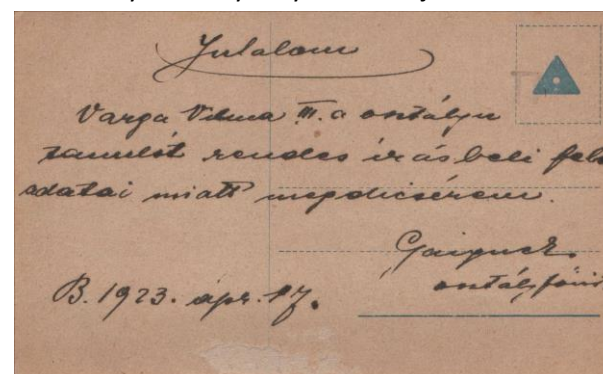
A valóságban így tudhatjuk, hogy az vagy 1901, vagy 1910, netán 1911 akart lenni, de valahogy a posta nem megfelelő stampedlit használt hozzá.

S hogy mi mindent lehetett még megüzenni a másíknak? Mi van akkor, ha a címzett igazán nem is személyesen lett megcímezve, hanem csak egy eszköz egy nyereményjátékban?

Lehetett akár iskolai nyeremény is egy szép kép, a későbbi nyereménykönyvek mintájára.

És a téma, a lehetőségek kimeríthetetlenek. Azért még a későbbiekben törekszem kimeríteni.

PAPP MIKLÓS

Mi lesz a sorsa a hagyatékoknak?

Szomorú az apropó, de mégis egy szép példa egy egykori gyűjtő anyagából

Hódmezővásárhely egyik legkiemelkedőbb gyűjtője volt a vásárhelyi születésű, később budapesti illetőségű Máyer Jenő, akinek a képeslaphagyatéka a helyi Tornyai János Múzeumba került. Május 5-én, pénteken nyílt meg

az intézményben a kétezernél is több lapból álló anyagból egy, az 1898 és 1944 közötti Hódmezővásárhelyet bemutató kiállítás *Üdvözlét Vásárhelyről!* címmel, a tavaly elhunyt gyűjtő tiszteletére. A promenad24.hu beszámolójában olvashatjuk Ács Helga írását, miszerint Bernátsky Ferenc helytörténész-muzeológus és kollégái az egyik fő céljukként azt tűzték ki, hogy a városkép alakulását mutassák be évtizedről évtizedre.

Vásárhelyi lapok mellett mártélyi, székkutasi és kakasszéki, tehát járásbeli képeket is megtekinthet bárki, aki odalátogat, ugyanis május 27-én Bernátsky Ferenc tárlatvezetést is tart.

Felhívás

A MABÉOSZ illetékbélyeg-gyűjtő szakosztályának titkára intézett az egyesületi tagokhoz egy, konkrét képeslappal kapcsolatos kérést, amelyet az alábbiakban közlünk.

Aki tud segíteni, az, kérjük, jelezze Kőszegfalviné Pajor Klárának, és általa továbbítjuk a választ:

„Segítségüket szeretném kérni egy levelező lap megfejtésében.

A lapot 1900-ban adták fel, a Párisi világkiállításon. Szerepel rajta egy REMÉNYI felirat. Ezt szeretném megtudni, hogy ki lehetett ez az Úr? Kiadó, nyomdász, forgalmazó? Ha esetleg tudnának segíteni, nagyon megköszönném.

Üdvözlettel és várakozással:

Székely László

az Illetékbélyeg-gyűjtő szo. titkára”

Gyászír

Hencz József gyűjtőtársunk hosszú betegedést követően elhunyt. Emlékét megőrizzük!

—

Sasvári Tiborné Eta volt nagyatádi gyűjtőtársunk 2023. március 7-én, reggel elhunyt. Emlékét megőrizzük!

Kiállítások a közelmúltban

Hegykőn, a Csipkeházban egy sajtóságos kezdeményezés keretén belül Kóczánné Ács Szilvia győri tojásfestő, népi iparművész vezetésével április elsején húsvéti tojásfestésben lehetett részt venni (ehhez főtt tojást kellett csupán vinni), amelyet Bognár Béla gyűjtőtársunk húsvéti képeslapokból összeállított kiállítása tett még teljesebbé. Egy szép és izgalmas, interaktívá tett tárlatot láthattak így az érdeklődők.

—

Sárosi István gyűjtőtársunk Újszövetség című kiállításának első része március végétől egy hónapon keresztül volt látható a budapesti Pasaréti Községi Házban (Pasaréti út 102.). Ezt követően az anyag második része került fel a keretekre.

—

Madách emléke immár Nyíregyházán

Steiner Józsefné gyűjtőtársunk
Madách-kiállítása új helyszínen

Az előző számban megemlített, Balassagyarmaton bemutatott Madách-kiállítás egy része új címmel (Madách Imre élete és Az ember tragédiája) került bemutatásra a „Mondottam, ember” – Új értékek a Madách-kutatásban elnevezésű konferencia

színesítő, kiegészítő képanyagként május 12-én, a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban.

A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár,
a Nyíregyházi Egyetem Nyelv-
és Irodalomtudományi Intézete

„Mondottam, ember...”
Új értékek a Madách-kutatásban
címmel 2023. május 12-én
tudományos konferenciát rendez
a drámaíró születésének
200. évfordulója alkalmából

Program:

I. rész
Levezető elnök: Dr. Nagy Balázs PhD

10:45 Köszöntő:
Tomasovszki Anita könyvtárigazgató

10:50 Megnyitó:
Dr. habil. Minya Károly PhD főiskolai tanár,
intézetigazgató (Nyíregyházi Egyetem)

11:00 Dr. Pethő József PhD (Miskolci Egyetem)
„...mint kitépett hang magába szírt”
A személyjelölés konstrukciói és poétikája
Madách Imre lírájában

11:20 Dr. habil. Minya Károly PhD (Nyíregyházi Egyetem)
Mit javított Arany Az ember tragédiájában?

11:40 Dr. Karádi Zsolt PhD (Nyíregyházi Egyetem)
„Madáchból hlányzott a swifti mosoly”
Schöppin Aladár Az ember tragédiájáról

12:00 Ebédszünet

II. rész
Levezető elnök: Dr. habil. Minya Károly PhD

13:00 Dr. Nagy Balázs PhD (Nyíregyházi Egyetem)
„Mert nem szólhatok a tegnapi nyelven holnap”
intermedialis Závada Pál Madách-parafázisában

13:20 Retfalvi P. Zsófia PhD-hallgató (Pécsi Egyetem)
„Év-milliókig eljött tengelyem?”
(Problémák a kortárs Madách-diskurzusban)

13:40 Dr. Földesdy Gabriella (Budapest)
Németh Antal Madách-konceptiója,
különös tekintettel Tragedia-rendezésére

14:00 Kávészünet

III. rész
Levezető elnök: Dr. Pethő József PhD

14:20 Szolnoki Tibor (Hajdúhadház)
A XV. szín – a Tragedia befejezése

14:40 Dr. Mercs István PhD (Móricz Zsigmond
Kulturális Egyesület)
Mi az örökség? Lucifer alakja Az ember tragédiájában

15:00 Gerlicskéi András (Nyíregyháza)
Előadás, adaptáció, értelmezés?
Jelen András Angyali üdvözet című filmjéről

15:20 Hozzászólások, vita

15:40 Zárás

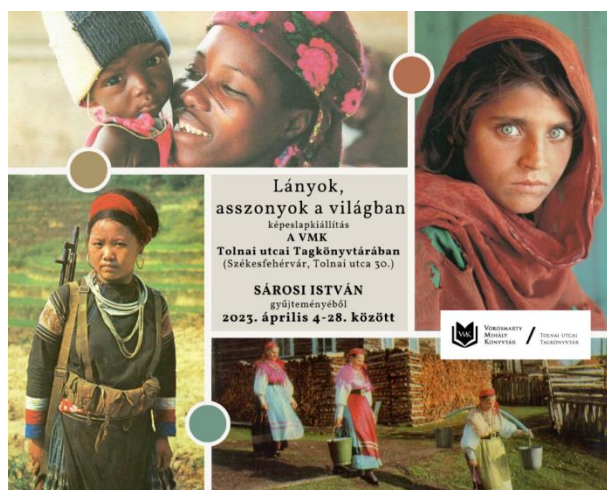
A rendezvény alatt a II. emeleti Társalgóban megtekinthető Steiner Józsefné Madách Imre élete és Az ember tragédiája című képeslap-kiállítása.

Helyszín:
Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Konferenciaterem 4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 2.

Szintén Sárosi István jóvoltából *Lányok, asszonyok a világban* címmel volt megtekinthető április 4. és 28. között Székesfehérvárott, a Vörösmarty Mihály Könyvtár Tolna utcai Tagkönyvtárában.

A tematika az ókortól a napjainkig különféle témákban (dolgozó nők, katonanők, szentek stb.) mutatta be a nők életét.

Börzék, cserenapok

Az Egyesület idei, Szombathelyen tartandó országos cserenapjára és kiállításmegnyitójára július 7-én és 8-án (Berzsenyi Dániel Könyvtár) kerül sor, a korábbi években jól megszokott időben. A kiállítás még a nyári Savaria Fesztivál ideje alatt is látható lesz.

A pénteki napon a csereberek helyszíne az egyesület székhelyén – a Kisfaludy Sándor u. 1. fsz. termében kerül megrendezésre.

Az idei kiállítók névsora:

	Név	Kiállítási anyag címe
1.	Steiner Józsefné (Nagyatád)	Kölcsény
2.	Dr. Nagy Attila (Debrecen)	Berlin 4 arca
3.	Gulyásné Raksányi Olga (Nagykanizsa)	Csokonai Vitéz Mihály
4.	Sárosi István (Budapest)	Népviselők

5.	Horvát Benjamin	Állatok
6.	Forgó Mariann (Kecskemét)	Assisi Szent Ferenc élete
7.	Forgó Mariann (Kecskemét)	Ferencesek hazánkban
8.	Forgó Mariann (Kecskemét)	Természet és környezet-védelem a hit tükrében
9.	Nagyné Horváth Eszter (Tatabánya)	Nagyné Horváth Eszter Tatabánya
10.	Papp Miklós (Budapest)	"Megfordítsam?" - avagy mitől érdekes egy képeslap hátulja?
11.	Juhász Árpád (Hegyhely)	Sopron vármegye települései
12.	+ Sasvári Tiborné	Madách Imre élete

Várunk minden Kedves Gyűjtőtársat az idei szombathelyi találkozónkon!

Addig is börzékben és újabb szerzeményekben gazdag tavaszt és nyarat kívánunk!

Felelős kiadó: Kőszegfalviné Pajor Klára elnök MKL
Szerkesztette: Papp Miklós
9700 Szombathely, Pf. 233. mobil: 20/2865806
email: pajor.klara@gmail.com
honlap: www.kepeslapgyujto.hu